

Uitvoeringsplan Financiële Bestaanszekerheid 2026-2029

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Speerpunt 1. We verstevigen de basis: we prioriteren het garanderen van inkomen, zorg en voedsel	5
Speerpunt 2. We stimuleren meedoen en bieden ondersteuning toegankelijk en dichtbij	9
Speerpunt 3. We bieden passende hulp als de basis niet toereikend is (maatwerk)	16
Speerpunt 4. We bieden perspectief	18
Hoofdstuk 5. Financiën en Organisatie	22
Financiën	22
Organisatie	23
Planning	24
Hoofdstuk 6. Evaluatie en monitoring	25
Bijlage 1 Overzicht totaal maatregelen en acties	
Bijlage 2 Opdrachtschrijving Nijmeegse Maatschappelijk Meedoen Budget	

Inleiding

Ruim 24.000 mensen in Nijmegen moeten rondkomen van een laag inkomen (tot 130% van het sociaal minimum). Hoewel de officiële armoedecijfers in Nijmegen, maar ook landelijk, afgelopen jaren daalden, blijft de problematiek voor veel mensen hardnekkig en ernstig.

Analyses en rapporten van het Centraal Bureau voor Statistiek (CBS), het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) en het Nibud laten zien dat de ernst van armoede is toegenomen. Het gemiddelde inkomenstekort van gezinnen met een laag inkomen ten opzichte van de armoedegrens is gestegen, vergeleken met andere jaren.

Daarnaast is er een grote groep inwoners met een inkomen net boven de armoedegrens die weinig tot geen financiële buffer hebben. Deze groep is financieel kwetsbaar en loopt het risico snel in geldzorgen te vervallen bij tegenslagen.

Ondanks de daling van de armoedecijfers stijgt het aantal aanvragen bij veel hulporganisaties wat wijst op een groeiende behoefte aan ondersteuning, vooral voor mensen die net boven de armoedegrens leven en weinig financiële ruimte hebben.

Visie

Het uitvoeringsplan Financiële Bestaanszekerheid is een uitwerking van de 'Visie op Financiële Bestaanszekerheid 2025-2029' die op 17-12-2025 is vastgesteld door de gemeenteraad. De visie Financiële Bestaanszekerheid van Nijmegen richt zich op het versterken van bestaanszekerheid voor alle inwoners. We zien financiële bestaansonzekerheid als een oorzaak én versterker van problemen op andere leefgebieden en willen deze vicieuze cirkel doorbreken.

Kern van de visie

- **Iedere Nijmegenaar moet kunnen rondkomen en mee kunnen doen** in de samenleving.
- We zorgen voor **stabiel, voorspelbaar en voldoende inkomen**, zodat inwoners met vertrouwen keuzes kunnen maken en hun leven kunnen opbouwen.

Het uitvoeringsplan is opgebouwd langs de vier speerpunten zoals vastgesteld in de visie:

- Speerpunt 1. We verstevigen de basis: we prioriteren het garanderen van inkomen, zorg en voedsel
- Speerpunt 2. We stimuleren meedoen en bieden ondersteuning toegankelijk en dichtbij
- Speerpunt 3. We bieden passende hulp als de basis niet toereikend is (maatwerk)
- Speerpunt 4. We bieden perspectief

Per speerpunt beschrijven we wat het doel van het speerpunt is, wat we de komende jaren willen bereiken en welke beleidsmaatregelen we daarvoor uitzetten. Daarbij hebben we de langetermijnambitie en doelen van de 'Visie op Financiële Bestaanszekerheid' vertaald naar gerichte doelstellingen en concrete maatregelen voor de komende vier jaar. Bijlage 1 bevat een totaaloverzicht van de doelstellingen en maatregelen uit het uitvoeringsplan.

Tot slot is in hoofdstuk 5 de organisatie van de uitvoering van dit plan beschreven, onder meer waar het gaat om de interne organisatie, de samenwerking binnen het netwerk en de

financiële inzet. In hoofdstuk 6 omschrijven we hoe we dit plan de komende 4 jaar gaan monitoren.

Speerpunt 1. We verstevigen de basis: we prioriteren het garanderen van inkomen, zorg en voedsel

Waarom?

Het inzetten op inkomen, zorg en voedsel is van cruciaal belang voor het waarborgen van sociaaleconomische zekerheid en het bevorderen van welzijn en kansengelijkheid voor alle inwoners. Door in te spelen op de meest urgente nood kunnen we erger voorkomen en voldoen aan het recht op een menswaardig bestaan. Financiële bestaanszekerheid speelt hierbij een centrale rol. Door te investeren in preventieve maatregelen, zoals gezondheidszorg en voedselzekerheid, voorkomen we dat problemen groter worden en kan er ruimte ontstaan voor verdere hulp (kunnen we onderliggende problemen aanpakken). Ook kunnen we met de inzet op preventie op de lange termijn kosten besparen en maatschappelijke baten realiseren. Bovendien zorgt de basis van inkomen, zorg en voedsel voor een stabiele, veerkrachtige en gezonde gemeenschap.

Doelen: wat willen we bereiken?

1. Alle Nijmegenaren hebben voldoende besteedbaar inkomen om te voorzien in de eerste basisbehoeften zoals wonen, eten en zorg.

Volgens de Minima-Effect-Rapportage van Nibud kunnen inwoners met een laag inkomen in Nijmegen rondkomen op het moment dat zij gebruik maken van alle inkomensondersteunende voorzieningen die er zijn, ze goed met geld kunnen omgaan en geen schulden hebben. In de praktijk zien we dat dit niet altijd zo is. Daarnaast is het woud aan inkomensregelingen dat afgelopen jaren vanuit de beste intenties in Nijmegen is ontstaan te complex geworden voor onze inwoners. Een belangrijke stap binnen dit doel is dan ook de omslag naar één inkomensregeling: het Maatschappelijk Meedoen Budget dat zoveel mogelijk aansluit bij de situatie van de inwoner.

2. Voor inwoners die door omstandigheden niet zelf kunnen voorzien in hun eerste basisbehoeften bieden we een vangnet.

Hoewel we inzetten op inkomenszekerheid en voldoende besteedbaar inkomen voor alle Nijmegenaren om te voorzien in eerste basisbehoeften kan het zijn dat inwoners door omstandigheden toch te weinig inkomen hebben voor voedsel, kleding of andere basisbehoeften. Voor deze inwoners bieden we een vangnet.

3. We verbeteren de gezondheid van inwoners in de laagste sociaal economische groepen.

Samen met het beleidsdomein gezondheid dragen we bij aan verbeteren van de gezondheid van inwoners met een laag inkomen.

Om komende jaren te kunnen monitoren of we onze doelen bereiken hebben we in hoofdstuk 6 voor elk doel indicatoren opgenomen.

Wat gaan we doen?

In onderstaande tabel omschrijven we alle **beleidsmaatregelen** die we uitzetten voor dit speerpunt. Maatregelen die **lichtgroen** gekleurd zijn, zijn maatregelen die reeds lopen en we doorzetten. Maatregelen die **niet** gekleurd zijn, zijn nieuw.

Doel	Beleidsmaatregel	Betrokken Organisatie(s) <i>Wie zijn er betrokken?</i>	Verbinding met <i>Met welke beleidsterreinen werken we samen?</i>	Financiering <i>Tot wanneer is er financiering?</i>	Tijd <i>Wat is de start- en einddatum</i>
1. Alle Nijmegenaren hebben voldoende besteedbaar inkomen om te voorzien in de eerste basisbehoeften zoals wonen, eten en zorg.	A. We verstrekken uitkeringen en aanvullende regelingen	Interne uitvoering Inkomen Zorg & Leerrecht (IZ&L), Sociaal Raadslieden, WerkBedrijf voor activering richting werk, diverse partners in de stad		Dekking binnen huidige begroting	2026-2029
	B. We voeren een Nijmeegse variant in van het Maatschappelijk Meedoen Budget (MMB)*	Interne uitvoering IZ&L, Sociaal Raadslieden, WerkBedrijf voor activering richting werk, diverse partners in de stad		Financiële gevolgen worden inzichtelijk gemaakt in onderzoek	2026-2029
	C. We zorgen voor toegankelijke mondzorg voor inwoners met een laag inkomen	Interne uitvoering IZ&L, Bindkracht10 (Formulierenbrigade en Financieel Expert in de Wijk), Stichting Anders, Radboudumc, Dokters van de Wereld, Stichting Leergeld, diverse tandartsen in de stad	Gezondheid	Dekking binnen huidige begroting deels met tijdelijke middelen	2026-2029
	D. We pakken de ruimte die de Participatiewet in Balans en de Wet Proactieve Dienstverlening bieden om nog meer vanuit vertrouwen en de	Interne uitvoering IZ&L, UWV, SVB		Dekking middelen vanuit Participatiewet in Balans	2026

	menselijke maat te werken				
	E. We zorgen voor een rechtmatige verstrekking van inkomen	Interne uitvoering IZ&L, WerkBedrijf		Dekking binnen huidige begroting	2026-2029
	F. We bieden ondersteuning bij zorgkosten	Interne uitvoering IZ&L, verzekeraars CZ en VGZ, diverse partners in de stad	Gezondheid, Wmo	Dekking binnen huidige begroting	2026-2029
	G. We bieden onafhankelijke juridische ondersteuning aan inwoners met een laag inkomen	Sociaal Raadslieden		Dekking binnen huidige begroting	2026-2029
	H. We dragen actief bij aan de financiële bestaanszekerheid van dak- en thuislozen	Interne uitvoering IZ&L, Bindkracht10, RIBW, Iriszorg	Beschermd wonen en maatschappelijke opvang	Dekking binnen huidige begroting, deels met tijdelijke middelen	2026-2029
	I. We dragen actief bij aan een stabiele financiële start voor jongeren in een kwetsbare positie	Interne uitvoering IZ&L, woningbouwcorporaties	Beschermd wonen en maatschappelijke opvang	Dekking binnen huidige begroting	2026-2029
	J. We dragen actief bij aan een stabiele financiële start van statushouders	Interne uitvoering IZ&L, diverse partners in de stad	Asiel en Integratie	Dekking binnen huidige begroting vanuit budget inburgering	2026-2029
	K. We blijven actief signalen afgeven richting het Rijk over het te laag besteedbaar inkomen door aan te sluiten bij landelijke bijeenkomsten en input te leveren	Divosa, VNG, andere gemeenten, Interne afdeling strategie en public affairs		Mogelijk binnen huidige capaciteit	2026-2029
2. Voor inwoners die door omstandigheden	A. We ondersteunen initiatieven die	Interne uitvoering IZ&L,	Gezondheid	Dekking binnen huidige begroting	2026-2029

niet zelf kunnen voorzien in hun eerste basisbehoeften bieden we een vangnet.	voorzien in eerste levensbehoeften voor mensen met een laag inkomen (zoals eten, kleding, menstruatieproducten en kraamzorgpakketten)	diverse partners in de stad			
3. We verbeteren de gezondheid van inwoners in de laagste sociaal economische groepen.	A. We vertalen het advies gezondheidsverschillen verkleinen in Nijmegen (Pharos en GGD, okt 2025) naar concrete acties	Diverse partners in de stad	Gezondheid, Stadsontwikkeling, Sociale Basis	Dekking vanuit middelen gezondheid	2026-2029
	B. Via de meedoen regeling stimuleren we participeren, sport en bewegen	Buursportcoaches, diverse partners en aanbieders in de stad	Gezondheid, Sport	Dekking binnen huidige begroting	2026-2029

Belangrijke maatregelen die vanuit schuldhulpverlening bijdragen aan het speerpunt verstevigen van de basis

Initiërend beleidsterrein	Maatregel	Doel
Schuldhulpverlening	We bieden basisdienstverlening op schulden	Op orde brengen van de basis schuldhulpverlening

Belangrijke maatregelen die vanuit andere beleidsdomeinen bijdragen aan het speerpunt verstevigen van de basis

Initiërend beleidsterrein	Maatregel	Doel
Gezondheid	Ondersteunen van initiatieven in de stad gericht op voedselgelijkheid	Vergroten van voedselgelijkheid en voedselzekerheid voor mensen in een maatschappelijk kwetsbare situatie
Gezondheid	Samen met de beleidsdomeinen Gezondheid, Gezonde Leefomgeving, Stadslandbouw en Duurzaamheid verkennen we de mogelijkheden voor een inclusieve integrale voedselstrategie.	Gezond, lokaal en biologisch voedsel voor iedereen toegankelijk maken.
Gezondheid	Stimuleren samenwerking tussen eerstelijnszorg en voorveld	Partijen weten elkaar beter te vinden op wijkniveau en verwijzen waar nodig naar elkaar door
Gezondheid	Uitbreiding van het project 'Stoppen met roken' naar een grotere groep	Inwoners met een laag inkomen stimuleren om te stoppen met roken

	financieel experts in de wijk en klantmanagers	
Duurzaamheid/ Energie besparen	Bijdragen aan het terugdringen van de maandelijkse kosten voor energie	Verlagen van de energiekosten en daarmee betaalbaar houden van energie voor alle Nijmegenaren

*Nijmeegs Maatschappelijk Meedoen Budget

Het invoeren van een Nijmeegs Maatschappelijk Meedoen Budget is een grote stap die veel voorbereiding vraagt. Deze activiteit wordt daarom opgepakt binnen een aparte projectstructuur onder leiding van een projectleider. Het project start in 2026 met een beleidsvoorbereidend onderzoek waarin enkele scenario's worden uitgewerkt voor de invoering. Afhankelijk van het scenario dat wordt gekozen volgen de stappen voor implementatie in de daaropvolgende jaren 2027 tot en met 2029. We werken toe naar volledige invoering van een Nijmeegs Maatschappelijk Meedoen Budget per januari 2030. In bijlage 2 is een opdrachtingschrijving van dit meerjarenproject toegevoegd. Met dit voorstel wordt uitvoering gegeven aan het initiatiefvoorstel 'Nijmeegs maatschappelijk meedoen budget'.

Speerpunt 2. We stimuleren meedoen en bieden ondersteuning toegankelijk en dichtbij

Waarom?

We willen dat alle Nijmegenaren met geldzorgen mee kunnen doen en de ondersteuning krijgen die zij nodig hebben. We willen dat inwoners vertrouwen hebben in de gemeente en ons zien als behulpzame en rechtvaardige overheid.

Doelen: wat willen we bereiken?

1. Alle Nijmegenaren kunnen meedoen.

Een gebrek aan financiële bestaanszekerheid heeft veel negatieve gevolgen. Eén daarvan is dat mensen die hier mee te maken hebben niet of minder mee kunnen doen in de samenleving. We willen dat alle Nijmegenaren kunnen deelnemen in de samenleving, ook mensen die net nieuw zijn in Nijmegen zoals vluchtelingen en statushouders.

2. Inwoners ervaren dat ondersteuning begrijpelijk en toegankelijk is.

Vanuit het sociaal domein wordt ingezet op een sterke sociale basis, zodat iedere Nijmegenaar mee kan doen. Een basis waar iedereen die behoefte heeft aan hulp en ondersteuning, terecht kan. Financiële bestaanszekerheid is een randvoorwaarde voor deelname aan de sociale basis en tegelijkertijd zien we deelname aan de sociale basis als versterker van financiële bestaanszekerheid. Door de dienstverlening zoveel mogelijk in de nabijheid van de inwoner te organiseren en aan te sluiten bij de behoefte van de inwoners zelf dragen we bij aan een sterke, sociale basis en daarmee aan financiële bestaanszekerheid.

3. We dringen de gevolgen van opgroeien in armoede terug en zorgen dat kinderen gelijke kansen krijgen.

Kinderen die opgroeien in huishoudens met financiële onzekerheid lopen verhoogd risico op achterstanden in ontwikkeling en onderwijs. We zetten in op het terugdringen van de gevolgen van opgroeien in armoede door ervoor te zorgen dat kinderen mee kunnen blijven doen en gelijke kansen krijgen.

4. We verbeteren de basisvaardigheden van inwoners met een laag inkomen.

Wie moeite heeft met lezen en schrijven, het begrijpen van rekeningen of het invullen van formulieren loopt een groter risico op financiële en gezondheidsproblemen. Zo'n 10% van de beroepsbevolking in Nijmegen heeft beperkte basisvaardigheden, wat neerkomt op 13.000 inwoners. We zetten extra in op het verbeteren van de basisvaardigheden.

Wat gaan we doen?

In onderstaande tabel omschrijven we alle **beleidsmaatregelen** die we uitzetten voor dit speerpunt en met welk doel. Maatregelen die **lichtgroen** gekleurd zijn, zijn maatregelen die reeds lopen en we doorzetten. Maatregelen die **niet** gekleurd zijn, zijn nieuw.

Doel	Beleidsmaatregel	Betrokken Organisatie(s) <i>Wie zijn er betrokken?</i>	Verbinding met <i>Met welke beleidsterreinen</i>	Financiering <i>Tot wanneer is er financiering?</i>	Tijd <i>Wat is de start- en einddatum?</i>
------	------------------	---	---	--	---

			<i>werken we samen?</i>		
1. Alle Nijmegenaren kunnen meedoen.	A. We vereenvoudigen de (aanvraag van de) huidige inkomensregeling en	Interne uitvoering IZ&L, diverse partners in de stad	Gezondheid, Onderwijs, Mobiliteit	Dekking binnen huidige begroting	2026-2029
	B. We zetten in op betere bekendheid van regelingen waarbij we rekening houden met de diversiteit van de doelgroep (bijvoorbeeld ouderen, werkende armen, daklozen, eenoudergezinnen etc.)	Interne uitvoering IZ&L, communicatie, diverse partners in de stad		Dekking binnen de huidige begroting	2026-2029
	C. We blijven aangesloten op BerekenUwRecht	Interne organisatie IZ&L		Dekking binnen huidige begroting	2026-2029
	D. We ondersteunen initiatieven die bijdragen aan het terugdringen van vervoersarmoede	Interne organisatie IZ&L, diverse partners in de stad, Connexion	Mobiliteit	Dekking binnen huidige begroting	2026-2029
	E. We breiden de meedoenregeling uit met producten die participatie bevorderen	Interne organisatie IZ&L, diverse aanbieders in de stad		Dekking binnen huidige begroting	2027-2029
	F. Oekraïners krijgen toegang tot de meedoenregeling en het busvoordeelabonnement	Interne organisatie IZ&L, diverse partners in de stad	Asiel en Integratie	Dekking vanuit amendement	2026-2029
	G. We stimuleren toeleiding naar werk/participatieactiviteiten vroeg in de inburgering	Interne organisatie IZ&L, diverse partners in de stad	Asiel en Integratie	Dekking binnen huidige begroting	2026-2029
	H. We verkennen de mogelijkheden	Vluchtelingenwerk, Interne	Asiel en Integratie	Financiële consequenties	2026-2027

	om integratie te bevorderen van mensen zonder status in het AZC en de mogelijkheden voor ondersteuning van mensen zonder documenten	organisatie IZ&L, WerkBedrijf		volgen uit verkenning	
	I. We werken een gerichte aanpak uit voor het bereiken van werkende armen	Interne uitvoering IZ&L, diverse partners in de stad	Asiel en Integratie, Economie	Dekking binnen huidige begroting en capaciteit	2027-2029
2. Inwoners ervaren dat ondersteuning begrijpelijk en toegankelijk is.	A. We zetten in op meer klantcontact in de nabijheid van inwoners.	Interne organisatie IZ&L, diverse partners in de stad		Geen financiële middelen voor	2026-2029
	B. We gaan werken met één vast aanspreekpunt per inwoner bij aanvragen waar sprake is van complexe en/of meervoudige problematiek	Interne organisatie IZ&L, diverse partners in de stad		Geen financiële middelen voor	2026-2029
	C. We zetten in op meer samenwerking in de Sociale Basis op het thema financiële bestaanszekerheid	Diverse partners in de stad	Gezondheid, Sociale Basis	Dekking binnen huidige begroting	2026-2029
	D. We zetten ervaringsdeskundigheid in bij beleidsontwikkeling en in de uitvoering	Interne organisatie IZ&L, Bindkracht10	Gezondheid	Dekking voor 2026, vanaf 2027 geen dekking	2026-2029
	E. We maken het landschap aan ondersteuning op	Interne uitvoering IZ&L,			2027-2029

	gebied van financiële bestaanszekerheid inzichtelijk voor de interne uitvoering en alle partners in de stad en zetten extra in op het elkaar leren kennen	Partners in de stad			
	F. We faciliteren het Initiatievenfonds, waaruit kleine subsidies worden verstrekt voor het tegengaan van armoede	Initiatievenfonds armoede en schulden, diverse partners in de stad		Dekking binnen huidige begroting	2026-2029
3. We dringen de gevolgen van opgroeien in armoede terug en zorgen dat kinderen gelijke kansen krijgen.	A. We stellen budget beschikbaar voor kinderen uit gezinnen met een laag inkomen voor sport- en cultuuractiviteiten, zwemlessen en een computer of laptop	Stichting Leergeld	Onderwijs en Sport	Dekking binnen huidige begroting	2026-2029
	B. We verruimen het huidige busvoordeelabonnement voor jongeren van 4 t/m 17 jaar	Stichting Leergeld, Interne uitvoering IZ&L	Mobiliteit	Dekking uit amendement	2026-2029
	C. We ondersteunen aanstaande moeders met een laag inkomen	Stichting Babyspullen, verloskundigen, interne uitvoering IZ&L	Gezondheid	Dekking binnen huidige begroting	2026-2029
	D. We nemen als partner deel aan de landelijke alliantie kinderarmoede			Dekking binnen huidige begroting	2026-2029
	E. We verkennen de mogelijkheid		Jeugd	Financiële consequenties	2026-2027

	voor een gerichte gezinsaanpak samen met het domein jeugd voor gezinnen met geldzorgen			volgen uit verkenning	
4. We verbeteren de basisvaardigheid en van inwoners met een laag inkomen.	A. We ontwikkelen specifiek aanbod voor mensen met een laag inkomen en beperkte basisvaardigheden	Diverse partners in de stad	Gezondheid	Geen financiële middelen voor	2027-2029
	B. We trainen professionals en vrijwilligers om beperkte basisvaardigheden te signaleren en bespreekbaar te maken	Diverse partners in de stad	Gezondheid	Kan vanuit middelen basisvaardigheden	2027-2029

Belangrijke maatregelen die vanuit schuldhulpverlening bijdragen aan het speerpunt we stimuleren meedoen en bieden ondersteuning toegankelijk en dichtbij

Initiërend beleidsterrein	Maatregel	Doel
Schuldhulpverlening	We ondersteunen inwoners met geldzorgen in de nabijheid	Inwoners snel en in nabijheid helpen met geldzorgen
Schuldhulpverlening	We signaleren geldzorgen en verbeteren de financiële vaardigheden van inwoners	We verbeteren de basisvaardigheden

Belangrijke maatregelen en acties die vanuit andere beleidsdomeinen bijdragen aan het speerpunt we stimuleren meedoen en bieden ondersteuning toegankelijk en dichtbij

Initiërend beleidsterrein	Activiteit	Doel
Sport	Inzet buurtsportcoaches	Stimuleren van bewegen en sport, terugdringen gezondheidsverschillen
Onderwijs	We versterken de doorverwijzing van gezinnen naar Stichting Leergeld voor ondersteuning	Terugdringen gevolgen opgroeien in armoede en bieden van gelijke kansen
Dienstverlening	We verspreiden informatie over hoe mensen contact met de gemeente kunnen opnemen en hoe ze hulp kunnen krijgen bij contact i.h.k.v. de zorgplicht in onze dienstverlening	Nijmegenaren kunnen contact met ons opnemen op een manier die bij hen past

	(bijvoorbeeld het invullen van formulieren).	
Dienstverlening	We ontwikkelen Mijn Nijmegen door en voegen stapsgewijs nieuwe producten toe die voor Nijmegenaren via Mijn Nijmegen inzichtelijk zijn.	Nijmegenaren kunnen contact met ons opnemen op een manier die bij hen past
Dienstverlening	We werken aan de toegankelijkheid van onze dienstverlening, o.a. website/formulieren/Stadswinkel	We werken samen met elkaar, met de Nijmegenaar en met samenwerkingspartners om onze dienstverlening beter te maken
Dienstverlening	We informeren Nijmegenaren proactief en zo gericht mogelijk over informatie die voor hen van belang is, dit doen we o.a. op Mijn Nijmegen	We maken onze dienstverlening zo makkelijk mogelijk voor Nijmegenaren
Dierenwelzijn	Met het oog op de aankomende chipplicht organiseren we een chipactie voor katten van Nijmegenaren met een laag inkomen.	Dierenleed voorkomen en beëindigen
Dierenwelzijn	Castratie- en sterilisatieactie voor katten uit huishoudens met een laag inkomen	Dierenleed voorkomen en beëindigen
Dierenwelzijn	We gaan in gesprek met de lokale dierenvoedselbanken om te vragen of en zo ja welke ondersteuning zij nodig hebben om verder gefaciliteerd te worden (uitvoering motie 'Geen portie voor Fikkie')	Dierenleed voorkomen en beëindigen

Speerpunt 3. We bieden passende hulp als de basis niet toereikend is (maatwerk)

Waarom?

De samenleving is divers, en dat geldt ook voor de uitdagingen die mensen tegenkomen. Iedereen heeft verschillende achtergronden, situaties en wensen, en de manier waarop zij omgaan met armoede, financiële zorgen of andere maatschappelijke barrières is even uniek. Om de diepgewortelde problemen waarmee mensen in armoede leven effectief aan te pakken, moeten we afstappen van het idee dat een oplossing voor iedereen werkt. We moeten in staat zijn om indien de persoonlijke situatie daarom vraagt flexibel te reageren en het individu te ondersteunen met oplossingen die echt aansluiten bij hun persoonlijke omstandigheden. Dat betekent ook dat we zo veel mogelijk maatwerk bieden voor de groep mensen die net buiten de gemeentelijke inkomensregelingen valt, waaronder de groep werkende armen.

Doelen: wat willen we bereiken?

1. Inwoners ontvangen ondersteuning die aansluit bij hun persoonlijke situatie.

De doelgroep met een laag inkomen is divers. Van kinderen die opgroeien in armoede, jongeren/ volwassenen met schulden, chronisch zieken, dak- en thuislozen, verslaafden, vluchtelingen, arbeidsmigranten, mensen met lage basisvaardigheden tot aan universitair opgeleide professionals en ondernemers. De diversiteit van de doelgroep laat zien dat we de doelgroep niet over één kam kunnen scheren maar ook dat één aanpak voor alle inwoners met een laag inkomen niet werkt. Niet ons aanbod maar de persoonlijke situatie van een inwoner moet centraal staan willen we de juiste hulp kunnen bieden.

Wat gaan we doen?

In onderstaande tabel omschrijven we alle **beleidsmaatregelen** die we uitzetten voor dit speerpunt en met welk doel. Maatregelen die **lichtgroen** gekleurd zijn, zijn maatregelen die reeds lopen en we doorzetten. Maatregelen die **niet** gekleurd zijn, zijn nieuw.

Doel	Beleidsmaatregel	Betrokken Organisatie(s) <i>Wie zijn er betrokken?</i>	Verbinding met <i>Met welke beleidsterreinen werken we samen?</i>	Financiering <i>Tot wanneer is er financiering?</i>	Tijd <i>Wat is de start- en einddatum?</i>
1. Inwoners ontvangen ondersteuning die aansluit bij hun persoonlijke situatie.	A. We vereenvoudigen de bijzondere bijstand	Interne uitvoering IZ&L		Dekking binnen de huidige begroting	2027-2029
	B. We trainen professionals intern in methoden voor het	Interne uitvoering IZ&L		Dekking vanuit middelen	2026-2029

	leveren van maatwerk, daarbij sluiten we aan bij de ontwikkelingen van de Participatiewet in Balans			Participatiewet in Balans	
	C. We richten een intern fondsenbureau op dat in nauw contact staat met de partners in de stad	Interne uitvoering IZ&L, diverse partners in de stad		Dekking binnen huidige begroting	2026-2029
	D. We optimaliseren de samenwerking op bestaanszekerheid over domeinen heen en met partners in de stad	Samen met partners in de stad	Diverse beleidsdomeinen binnen MO en SO	Dekking binnen de huidige capaciteit	2026-2029

Belangrijke maatregelen die vanuit schuldhulpverlening bijdragen aan het speerpunt we bieden passende ondersteuning als de basis niet toegankelijk is (maatwerk)

Initiërend beleidsterrein	Maatregel	Doel
Schuldhulpverlening	We bieden specifieke dienstverlening aan doelgroepen	We hebben specifieke dienstverlening voor doelgroepen die minder goed geholpen zijn met de reguliere dienstverlening

Belangrijke maatregelen en acties die vanuit andere beleidsdomeinen bijdragen aan het speerpunt we bieden passende hulp als de basis niet toereikend is (maatwerk)

Initiërend beleidsterrein	Activiteit	Doel
Veiligheid	Bieden van een doorbraak bij meervoudige problematiek (doorbraakteam)	Door middel van een doorbraak zorgen dat er weer gewerkt kan worden aan oplossingen en aan perspectief.

Speerpunt 4. We bieden perspectief

Waarom?

Perspectief is de drijvende kracht achter verandering. Het biedt niet alleen richting, maar ook motivatie en hoop. Het hebben van perspectief betekent dat iemand vertrouwen heeft en uitzicht op een betere en stabielere toekomst. Dat er ruimte is om te handelen om vooruit te komen, om van overleven naar leven te gaan en weer te durven dromen over de toekomst. Zonder uitzicht op verbetering dreigen mensen vast te raken in armoede, passiviteit en wantrouwen. Perspectief geeft mensen de kracht om hun situatie te verbeteren, bewust keuzes te maken, zelfvertrouwen te ontwikkelen en actief deel te nemen aan de samenleving. Perspectief gaat daarbij niet alleen over de stap naar betaald werk maar over alle stappen die iemand zet om vooruit te komen. Dit kan ook gaan over het weer vinden van een woning voor iemand die dakloos is, het aanpakken van een verslaving of de eerste stap zetten naar vrijwilligerswerk.

Financiële bestaanszekerheid is een essentiële voorwaarde om perspectief mogelijk te maken. Zonder de zekerheid dat iemand in zijn basisbehoeften kan voorzien, is het moeilijk om verder te kijken dan het heden. Speerpunt 1 en speerpunt 2 hangen dan ook nauw samen met dit speerpunt. Het garanderen van inkomen en stimuleren van meedoen zijn ook vormen van het bieden van perspectief.

Betaald werk

Hoewel we perspectief bieden breder zien dan alleen de stap naar betaald werk is voor veel mensen de stap naar betaald werk wel de meest duurzame stap richting financiële bestaanszekerheid. Vanuit het regionaal beleidskader Arbeidsmarkt en re-integratie 2024-2027 'Klaar voor nieuwe kansen' zetten we volop in op de begeleiding van inwoners richting betaald werk. Omdat werk onderdeel is van het programma waarbinnen financiële bestaanszekerheid valt benoemen we de acties uit het regionaal beleidskader Arbeidsmarkt en re-integratie in dit uitvoeringsplan niet apart, maar in de praktijk dragen alle acties die gericht zijn op betaald en duurzaam werk uiteraard wel bij aan het bieden van perspectief en het versterken van de financiële bestaanszekerheid en daarom zorgen we voor een goede verbinding tussen de beide beleidskaders.

Daarnaast implementeren we de maatregelen vanuit de Participatiewet in Balans waarvan een deel gericht is op participatie en werk, zoals het uniform verrekenen van inkomsten uit arbeid, het invoeren van een bufferbudget, het verruimen van bijverdiengrenzen en het ondersteunen bij maatschappelijke participatie.

Doelen: wat willen we bereiken?

1. We bieden perspectief op maatschappelijke participatie en/ of duurzaam betaald werk.

We helpen inwoners om weer in hun kracht te staan en perspectief te zien.

2. We ondersteunen inwoners bij belangrijke levensgebeurtenissen.

Van een aantal belangrijke levensgebeurtenissen weten we dat ze effect hebben op het inkomen, denk aan 18 jaar worden en de overgang van jeugdwet naar participatiewet, een scheiding, samenwonen, overlijden of met pensioen gaan. We voorkomen dat inwoners tijdens deze levensgebeurtenissen tussen wal en schip raken en informeren hen actief over de gevolgen.

Moties

Bij het vaststellen van de visie op financiële bestaanszekerheid zijn de volgende moties aangenomen:

- Motie 'Hard werken, zacht landen'
- Motie 'Werken laten lonen'
- Motie 'Steun voor wie alles alleen doet'

Alle drie de moties sluiten goed aan bij de visie en specifiek speerpunt 4 het bieden van perspectief.

We geven uitvoering aan de *motie 'hard werken, zacht landen'* door in dit uitvoeringsplan een specifieke beleidsmaatregel op te nemen voor werkende armen. Acties die we oppakken onder deze beleidsmaatregel zijn onder andere: het verbeteren van onze communicatiestrategie naar werkende armen, het bieden van voorlichting aan werkgevers over hun rol in de begeleiding van werknemers met geldzorgen, het verbeteren van de toegang tot de regelingen voor werkende armen. Daarbij maken we gebruik van beschikbare data en signalen over deze doelgroep.

De uitvoering van de *motie 'werken laten lonen'* nemen we op in de beleidsmaatregel 'we bieden een soepele overgang vanuit de bijstand naar (deels) een eigen inkomen en helpen bijstandsgerechtigden inzicht te krijgen in de financiële gevolgen van werk. Onderdeel van deze beleidsmaatregel is het onderzoeken welke instrumenten ingezet kunnen worden om zoveel mogelijk te waarborgen dat inwoners die (meer) gaan werken er financieel op vooruitgang. De uitstroompremie maar ook de inzet van het bufferbudget uit de Participatiewet in balans zijn mogelijkheden die we in dit onderzoek meenemen.

De uitvoering van de *motie 'steun voor wie alles alleen doet'* nemen we op in de beleidsmaatregel we hebben extra aandacht voor de doelgroep werkende armen en de doelgroep eenoudergezinnen. Samen met de zelforganisaties die met deze doelgroep werken onderzoeken we welke extra acties nodig zijn om de doelgroep eenoudergezinnen goed te ondersteunen. Dit raakt ook aan speerpunt 2 waarin we het terugdringen van armoede onder kinderen als doel hebben opgenomen.

Wat gaan we doen?

In onderstaande tabel omschrijven we alle **beleidsmaatregelen** die we uitzetten voor dit speerpunt en met welk doel. Maatregelen die **lichtgroen** gekleurd zijn, zijn maatregelen die reeds lopen en we doorzetten. Maatregelen die **niet** gekleurd zijn, zijn nieuw.

Doel	Beleidsmaatregel	Betrokken Organisatie(s) <i>Wie zijn er betrokken?</i>	Verbinding met <i>Met welke beleidsterreinen werken we samen?</i>	Financiering <i>Zijn er middelen beschikbaar?</i>	Tijd <i>Wat is de start- en einddatum?</i>
1. We bieden meer perspectief op maatschapp	A. We zetten participatiecoaches in die inwoners helpen met het vormgeven van hun mogelijkheden en wensen op gebied van participatie	Interne uitvoering IZ&L		Dekking binnen huidige begroting	2026-2029

elijke participatie en/ of duurzaam betaald werk.					
	B. We werken integraal en nemen participatie en perspectief bieden mee in alle gesprekken die we met inwoners voeren	Interne uitvoering IZ&L, WerkBedrijf, diverse partners in de stad		Dekking vanuit middelen Participatiewet in Balans	
	C. We bieden een soepele overgang vanuit de bijstand naar (deels) een eigen inkomen en helpen bijstandsgerechtigden inzicht te krijgen in de financiële gevolgen van werk	Interne uitvoering IZ&L, Sociaal Raadslieden, diverse partners in de stad		Dekking binnen huidige begroting	2026-2029
	D. We hebben extra aandacht voor de doelgroep werkende armen en de doelgroep eenoudergezinnen	Interne uitvoering IZ&L, Sociaal Raadslieden, WerkBedrijf, partners in de stad, werkgevers	Economie, P&O	Dekking binnen huidige begroting	2026-2029
	E. We zetten in op het voorkomen van oneigenlijke instroom van (gedeeltelijk) arbeidsongeschikten in de Participatiewet	Interne uitvoering IZ&L, Stichting BWV		Dekking binnen huidige begroting	2026-2029
	F. We implementeren de maatregelen uit de wetswijziging Participatiewet in Balans	Interne uitvoering IZ&L, Sociaal Raadslieden, WerkBedrijf diverse partners in de stad		Dekking vanuit middelen Participatiewet in Balans	2026-2027
2. We ondersteunen inwoners bij	A. We ondersteunen inwoners bij de overgang van de Jeugdwet naar Participatiewet of de Wmo		Jeugd, Wmo	Dekking binnen huidige begroting	

belangrijke levensgebeurtenissen.	door het inzichtelijk maken van de financiële gevolgen				
	B. We ontwikkelen een plan van aanpak voor ondersteuning bij belangrijke levensgebeurtenissen	Interne organisatie IZ&L, Sociaal Raadsliden, diverse partners in de stad	Jeugd, Gezondheid	Dekking binnen huidige begroting	

Belangrijke maatregelen die vanuit schuldhulpverlening bijdragen aan het speerpunt we bieden perspectief

Initiërend beleidsterrein	Maatregel	Doel
Schuldhulpverlening	We lossen problematische schulden op	We bieden inwoners een schuldenvrije toekomst
Schuldhulpverlening	We bieden nazorg aan inwoners na het volgen van een traject	We voorkomen dat inwoners een terugval krijgen

Hoofdstuk 5. Financiën en Organisatie

In dit hoofdstuk beschrijven we de nu voorziene financiële effecten van het uitvoeringsplan binnen taakveld Inkomensregelingen, programma Werk en Inkomen, onderdeel Financiële Bestaanszekerheid. Daarbij gaan we in op de investeringen en extra uitgaven die benodigd zijn om de ambities en maatregelen uit het plan structureel te kunnen realiseren en de dekking ervan. Ook gaan we in op de gevolgen van dit plan voor de organisatie, de planning en met name de gevolgen voor de interne uitvoering binnen de afdeling Inkomen, Zorg & Leerrecht.

Financiën

Tabel 1. Begroting beleid Financiële Bestaanszekerheid

	Begroting	Uitgaven	Baten	Resultaat
2026	€ 18.974.548	€ 20.061.193	€ -1.109.932	€ 23.287
2027	€ 19.092.512	€ 20.030.293	€ -1.109.932	€ 172.151
2028	€ 18.985.784	€ 20.030.293	€ -1.109.932	€ 65.423
2029	€ 18.985.784	€ 20.030.293	€ -1.109.932	€ 65.423

Tabel 2. Begroting uitvoering Financiële Bestaanszekerheid

	Begroting
2026	€ 9.150.402
2027	€ 8.280.784
2028	€ 8.251.092
2029	€ 8.265.492

Tabel 3. Specificatie van de lasten (excl. uitvoeringskosten)

Inkomensregelingen	2026*	2027 t/m 2029
Beheer en bewind	€ 4.118.710	€ 4.118.710
Individuele inkomensvoetstuk	€ 3.240.600	€ 3.240.600
Inrichting en wonen	€ 1.964.913	€ 1.964.913
Overige individuele bijzondere bijstand	€ 1.725.468	€ 1.718.568
CAZ	€ 4.913.533	€ 4.913.533
Meedoenregeling	€ 1.430.050	€ 1.328.050
Restant budget ontwikkeling vergoedingen.nijmegen.nl	€ 3.000	€ 3.000
Busabonnement minima**	€ 688.808	€ 763.808
Intern fondsenbureau	€ 169.080	€ 169.080
Overige uitgaven financiële bestaanszekerheid	€ 100.000	€ 100.000
Subsidie Kledingbank	€ 36.000	€ 36.000
Subsidie Voedselbank	€ 75.000	€ 75.000
Subsidie Stichting Leergeld	€ 1.111.373	€ 1.111.373
Subsidie Vincentius Vereniging	€ 34.000	€ 34.000

Subsidie Armoedefonds	€ 34.500	€ 37.500
Subsidie Huis van Compassie	€ 26.667	€ 26.667
Subsidie RIBW Housing First	€ 27.972	€ 27.972
Subsidie Bindkracht10 Advies aan huis	€ 314.519	€ 314.519
Stichting Babyspullen	€ 12.000	€ 12.000
Stichting Achterstandswijken Nijmegen	€ 5.000	€ 5.000
Initiatievenfonds	€ 30.000	€ 30.000
Totaal prognose uitgaven	€ 20.061.193	€ 20.030.293

*De cijfers in deze tabel zijn gebaseerd op de uitgaven 2025. Deze kosten moeten nog worden geïndexeerd voor 2026.

**Op dit moment worden er in het kader van de concessie nieuwe prijsafspraken gemaakt. De onderhandelingen lopen nog maar we verwachten dat deze kosten gaan stijgen.

Extra budgettaire ruimte

Om de ambities uit de visie te kunnen realiseren is extra budgettaire ruimte noodzakelijk. We nemen deze uitbreiding mee bij de integrale afweging in de Stadsbegroting 2027-2030. Deze keuzes worden aan de raad voorgelegd tijdens de begrotingsbehandeling. In onderstaand overzicht zijn de extra uitgaven opgenomen die verbonden zijn aan de acties in dit uitvoeringsplan. De financiële effecten van het invoeren van een Maatschappelijk Meedoen Budget zijn in dit plan buiten beschouwing gelaten. Deze worden via de aparte projectstructuur in kaart gebracht, tezamen met de keuzes die hierin kunnen worden gemaakt.

Doel	Activiteit	Middelen
We verbeteren de basisvaardigheden van inwoners met een laag inkomen.	We ontwikkelen specifiek aanbod voor mensen met een laag inkomen en beperkte basisvaardigheden.	€ 85.000 vanaf 2027
Inwoners ervaren dat ondersteuning begrijpelijk en toegankelijk is.	We zetten in op meer klantcontact in de nabijheid van inwoners.	Pm***
Inwoners ervaren dat ondersteuning begrijpelijk en toegankelijk is.	We gaan werken met één vast aanspreekpunt per inwoner bij aanvragen waar sprake is van complexe en/of meervoudige problematiek.	Pm***
Inwoners ervaren dat ondersteuning begrijpelijk en toegankelijk is.	We zetten ervaringsdeskundigheid in bij beleidsontwikkeling en in de uitvoering.	€ 36.500 vanaf 2027
Totaal		€ 121.500

*** Deze kosten worden tezamen met het invoeren van een Maatschappelijk Meedoen Budget nader uitgewerkt.

Organisatie

De visie op financiële bestaanszekerheid en dit bijbehorende uitvoeringsplan zijn ambitieus. Met deze plannen staat de gemeente Nijmegen voor een grote verandering in de wijze waarop de inkomensondersteuning lokaal wordt georganiseerd. Het terugbrengen van alle regelingen naar één Maatschappelijk Meedoen Budget heeft niet alleen grote gevolgen voor de uitvoering, maar vraagt ook om aanpassingen van verordeningen en beleidsregels, een herinrichting van beleidsdashboards, een andere manier van monitoren en heldere communicatie richting inwoners over wat er verandert.

Met het samenbrengen van de diverse inkomensondersteunende regelingen in één Maatschappelijk Meedoen Budget en het leveren van meer maatwerk zetten we een belangrijke stap richting een systeem dat uitgaat van vertrouwen en eigen regie. Dit sluit aan bij de landelijke koers die met de Participatiewet in balans is ingezet. Tegelijkertijd vraagt deze verandering om een cultuuromslag binnen de organisatie. Waar sommige medewerkers al gewend zijn te werken vanuit vertrouwen en maatwerk, is dit voor anderen minder vanzelfsprekend. Het is van belang om hier bewust aandacht aan te besteden, zodat de beleidskeuzes daadwerkelijk landen in de praktijk en inwoners de effecten van deze vernieuwing gaan ervaren.

Gevolgen voor de afdeling Inkomen, Zorg en Leerrecht

De invoering van het Maatschappelijk Meedoen Budget (MMB) heeft grote betekenis voor de inwoners. Tegelijkertijd brengt deze ontwikkeling ook aanzienlijke impact met zich mee voor de uitvoering. Het vraagt concreet om een andere manier van werken, maar vooral om een andere manier van kijken naar onze inwoners.

Binnen de afdeling Inkomen, Zorg & Leerrecht (IZ&L) wordt al geruime tijd ingezet op een soortgelijke beweging. Het MMB zien zij dan ook als een ontwikkeling waarbij IZ&L graag aansluit. Sterker nog: zij zien dat beide ontwikkelingen elkaars vliegwiel zijn. Binnen IZ&L noemen ze deze werkwijze Integraal Werken.

Met Integraal Werken wil IZ&L inwoners met complexe vraagstukken of een complexe context passende en adequate dienstverlening bieden. Dit vraagt onder andere om het versterken van de professionele ruimte, zodat medewerkers de mogelijkheden binnen de kaders van wet- en regelgeving beter kunnen benutten. Daarnaast zijn het leveren van maatwerk en het werken met één vast contactpersoon voor inwoners die dit nodig hebben belangrijke uitgangspunten.

Integraal Werken ziet IZ&L als een passend antwoord op de voorgestelde maatregelen in de visie op Financiële Bestaanszekerheid en dit uitvoeringsplan. Om deze ontwikkeling concreet vorm te geven, stelt IZ&L een verandermanager aan. Deze krijgt als opdracht om de noodzakelijke cultuurverandering binnen IZ&L te begeleiden. Vanwege de samenhang met de uitvoering van de Participatiewet in Balans en de nieuwe visie op Dienstverlening wordt deze opdracht IZ&L-breed opgepakt.

De verandermanager krijgt daarnaast de concrete taak om het MMB in te voeren, met alles wat daarmee samenhangt. Medewerkers en het leidinggevend kader worden actief betrokken bij dit proces, zodat de beoogde veranderingen breed worden gedragen en structureel kunnen worden geborgd binnen de afdeling.

Planning

Zoals hierboven al benoemd zijn de ambities in dit plan groot. De plannen hebben veel impact op de beschikbare capaciteit in de uitvoering maar ook op de beleidscapaciteit binnen het programma. Met de nieuwe visie op financiële bestaanszekerheid en dit uitvoeringsplan stellen we grote wijzigingen voor in het inkomensbeleid wat gevolgen heeft voor bestaande verordeningen en beleidsregels maar ook voor bestaande samenwerkingen met partners in de stad. Met het invoeren van een Nijmeegse variant van het Maatschappelijk Meedoen Budget gaan we pionieren op het vlak van inkomensondersteuning. Hoewel Wageningen dit model al eerder invoerde, is Nijmegen een veel grotere stad met andere uitdagingen wat in de praktijk geheid zal leiden tot nog niet eerder beantwoorde vraagstukken. Dit alles vraagt een gedegen coördinatie vanuit beleid om alle plannen daadwerkelijk te kunnen uitwerken en implementeren. Tegelijkertijd zijn er geen middelen beschikbaar voor het toevoegen van extra capaciteit. Dit betekent dat we moeten roeien met de riemen die we hebben en dat niet alles tegelijkertijd opgepakt kan worden. In bovenstaande overzichten van maatregelen en bijgevoegde tabel in bijlage 1 hebben we de acties weggezet in tijd en geprioriteerd. Tijdens de uitvoering van dit plan monitoren we nauwgezet of de planning nog haalbaar is of dat we moeten bijsturen.

Hoofdstuk 6. Evaluatie en monitoring

Om te zorgen dat we de doelen uit de visie Financiële bestaanszekerheid 2026–2029 realiseren, volgen we de uitvoering van dit plan systematisch. Monitoring geeft ons inzicht in de effecten van onze inzet op financiële bestaanszekerheid. Het maakt zichtbaar wat werkt, waar verbetering nodig is en hoe we moeten bijsturen.

Hoe monitoren we?

De visie op financiële bestaanszekerheid benadrukt dat we zowel cijfermatig willen meten ('tellen') als kwalitatieve inzichten willen ophalen ('vertellen') om de impact voor inwoners goed te begrijpen. Dat vormt dan ook de basis voor deze monitoringsaanpak:

1. Resultaten op de vier speerpunten

Per speerpunt volgen we een set van vaste prestatie- en effectindicatoren (zie onderstaande tabel)

We gebruiken hiervoor bestaande bronnen zoals:

CBS-cijfers

Stads- en Wijkmonitor

Beleidsdashboards

Cijfers van uitvoering en partners

2. Kwalitatieve monitoring ('vertellen')

Naast cijfers betrekken we ervaringen van inwoners via:

Storytelling

Signalen uit wijkteams, financieel experts en maatschappelijke partners

Gesprekken met specifieke doelgroepen

Rapportagecyclus

Jaarlijks: voortgangsrapportage via de reguliere P&C-cyclus

2028: tussentijdse evaluatie van de totale aanpak

2029: eindevaluatie als basis voor nieuwe visie

Overzicht prestatie- en effectindicatoren 2026–2029

Onderstaande tabel geeft per speerpunt meetbare indicatoren waarmee we de voortgang van dit plan volgen. Deze indicatoren sluiten aan op de ambities van de visie.

Via een 0-meting brengen we in 2026 op alle indicatoren de beginstand in kaart. Komende jaren monitoren we van daaruit de voortgang en scherpen we prestatie-indicatoren eventueel nog verder aan.

Tabel. Prestatie-indicatoren Financiële bestaanszekerheid 2026–2029

Speerpunt	Doel	Prestatie-indicator	Bronnen
1.	Alle Nijmegenaren hebben voldoende besteedbaar inkomen om te voorzien in de eerste basisbehoeften zoals wonen, eten en zorg.	Het aantal personen in armoede in Nijmegen daalt. Alle huishoudtypen in Nijmegen hebben met aanvulling van de gemeentelijke regelingen voldoende inkomen om rond te komen (we	CBS, Stads- en wijkmonitor, Minima-effect-rapportage Nibud

		brenge hier onder andere ook ouderen goed in beeld).	
	Voor inwoners die door omstandigheden niet zelf kunnen voorzien in hun eerste basisbehoeften bieden we een vangnet.	Door de hele stad heen zijn voorzieningen beschikbaar met nadruk op de wijken waar de armoedecijfers hoog zijn.	
	We verbeteren de gezondheid van inwoners in de laagste sociaaleconomische groepen.	De (ervaren) gezondheid onder inwoners met een lage sociaaleconomische positie verbeterd.	Stadspeiling, GGD monitor
2.	Alle Nijmegenaren kunnen meedoen.	Het bereik van de verschillende regelingen stijgt. (Omdat inkomensregelingen een bepaald doel dienen en niet voor iedereen relevant zijn, is 100% bereik nooit het doel.)	Stadsmonitor
	Inwoners ervaren dat de Nijmeegse inkomensondersteuning begrijpelijk en toegankelijk is.	Via cliënt ervaringsonderzoeken brengen we in beeld hoe inwoners het aanvragen en gebruik van de inkomensregelingen ervaren.	Cliënt ervaringsonderzoek (nog te ontwikkelen)
	We dringen de gevolgen van opgroeien in armoede terug en zorgen dat kinderen gelijke kansen krijgen.	Het aantal kinderen in armoede in Nijmegen daalt.	CBS
	We verbeteren de basisvaardigheden van inwoners met een laag inkomen.	We houden deelnamegegevens bij van het aanbod gericht op het verbeteren van basisvaardigheden.	Cijfers aanbieders
3.	Inwoners ontvangen ondersteuning die aansluit bij hun persoonlijke situatie.	Via cliënt ervaringsonderzoeken brengen we in beeld hoe inwoners het aanvragen en gebruik van de bijzondere bijstand ervaren.	Cliënt ervaringsonderzoek (nog te ontwikkelen)
4.	We bieden meer perspectief op maatschappelijke participatie en/of duurzaam betaald werk.	Het aantal mensen dat uitstroomt uit de uitkering door werk of naast de uitkering gaat werken. Het aantal inwoners in traject bij de participatiecoaches en de opbrengt.	Beleidsdashboards, cijfers WerkBedrijf en participatiecoaches
	Inwoners krijgen continuïteit van ondersteuning bij belangrijke levensgebeurtenissen.	Alle bestaande processen rondom levensgebeurtenissen zijn doorlopen op aandacht voor geldzaken.	

Bijlage 2 Opdracht Nijmeegs Maatschappelijk Meedoen Budget

Aanleiding en doel

Aanleiding

De gemeenteraad heeft op 17 december 2025 de nieuwe visie Financiële bestaanszekerheid vastgesteld. Een van de uitgangspunten van deze visie is: “Het moet sneller en makkelijker: invoeren van een Nijmeegs maatschappelijk meedoen budget.” Tijdens dezelfde vergadering heeft de gemeenteraad het initiatiefvoorstel “Nijmeegs maatschappelijk meedoen budget” vastgesteld. Dit initiatiefvoorstel sluit goed aan op de ambities in de visie en geeft een concretere uitwerking van hoe een Nijmeegs maatschappelijk meedoen budget eruit kan zien.

Doel

We willen dat hulp snel en makkelijk bereikbaar is voor inwoners. Waar we de afgelopen jaren vooral werkten aan het vereenvoudigen van de uitvoering voor inwoners en het vereenvoudigen binnen regelingen gaan we nu een stap verder. We kiezen ervoor om naast het verder vereenvoudigen van de uitvoering en regelingen ook de eerste stappen te zetten op het gebied van het vereenvoudigen op stelselniveau. Onze stip op de horizon is het invoeren van een Nijmeegse variant op het Maatschappelijk Meedoen Budget van de gemeente Wageningen. Dit is een voorbeeld voor een vereenvoudiging op stelselniveau. De gemeente Wageningen heeft al haar regelingen op inkomensondersteuning omgezet naar één Maatschappelijk Meedoen Budget (MMB). Per huishouden wordt er gekeken naar de inkomsten en uitgaven en hoeveel de inwoner aan extra financiële ondersteuning nodig heeft. Ondersteuning ontvangen inwoners in de vorm van een maandelijkse uitbetaling. Dit systeem gaat uit van vertrouwen en eigen regie en is voor inwoners veel eenvoudiger dan het aanvragen van allerlei verschillende regelingen.

We verwachten echter dat de impact van een dergelijk systeem fors zal zijn. We starten daarom met een **beleidsvoorbereidend onderzoek** en voeren een voor Nijmegen passend systeem stapsgewijs in.

Dit beleidsvoorbereidend onderzoek beschrijft in ieder geval:

1. Het ontwikkelen van een eerste ontwerp en onderbouwing van een lokaal inkomensstelsel, waarin de verschillende inhoudelijke keuzes en de consequenties hiervan inzichtelijk zijn gemaakt, op het gebied van:
  - o Uitvoering en organisatie
  - o Financiën
  - o Beleids- en juridische kaders
  - o Inwoners
2. Het schetsen van vervolgstappen richting mogelijke implementatie.

Opdracht

We voeren de opdracht uit aan de hand van de volgende fases:

1. Onderzoeksfase: dit is het beleidsvoorbereidend onderzoek naar aanleiding van het initiatiefvoorstel.
2. Ontwerpfase: nader uitwerken van de gemaakte keuzes uit fase 1.
3. Besluitvormingsfase: keuzes worden bestuurlijk gemaakt en vastgelegd.
4. Implementatiefase: invoeren van de keuzes.
5. Monitoring en evaluatie: volgen van de gemaakte keuzes en eventueel bijsturen.

In Q1 2026 gaan we van start met de **onderzoeksfase**. De gemeenteraad heeft het college hiervoor met het initiatiefvoorstel de volgende kaders meegegeven. Het beleidsvoorbereidend onderzoek omvat ten minste de volgende onderdelen:

- Vaststelling van **MMB** (Maatschappelijk Meedoen Budget) en **MMG** (Maatschappelijk Meedoen Grens) op basis van lokale kosten.
- Integratie en herijking van bestaande regelingen.
- Vormgeving van brede, vrijwillige activering.
- Ontwerp van ondersteuningsgesprekken en benodigde deskundigheid.
- Ontwikkeling van toegankelijke communicatie en benutting van ervaringskennis.
- Financieel-organisatorische impactanalyse (incl. gevolgen voor organisatie en functieprofielen).
- Kostenindicatie voor aanstelling van een kwartiermaker.
- Vergelijking en lessen uit bestaande praktijkvoorbeelden (o.a. Wageningen, Amersfoort, Oud-Pekela, Groningen, Zoetermeer).

Uitgangspunten

Bij de uitvoering gelden de volgende principes:

- Vertrouwen, veerkracht en eigen regie als mensbeeld.
- Brede kijk op bestaanszekerheid.
- Menselijke waardigheid, maatwerk en keuzevrijheid.
- Minder bureaucratie en effectievere inzet van middelen.
- Werken moet lonen.
- 4. **Projectorganisatie**
  - **Opdrachtgever**: gemeenteraad Nijmegen.
  - **Gedelegeerd bestuurlijk opdrachtgever**: wethouder financiële bestaanszekerheid.
  - **Ambtelijk opdrachtgever**: bureaumanager bureau Volwassenen.

Onderzoeksfase:

- **Procesregisseur/projectleider**: nader te bepalen.
- **Kernteam**: Beleidsadviseur Financiële bestaanszekerheid, strategisch manager IZ&L, teamleiders IZ&L, kwaliteitsmedewerker IZ&L, financieel adviseur, communicatie adviseur, juridisch adviseur, adviseur I&A, adviseur O&S.
- **Klankbordgroep extern**: Ervaringsdeskundigen, maatschappelijke partners, adviescommissie Cliëntenraad Participatiewet.
- **Klankbordgroep intern**: afvaardiging van uitvoerend medewerkers, beleidsadviseurs sociaal domein en wonen, projectleiders relevante ontwikkelingen (PW in balans, DDSD)

Voor de hierop volgende fases wordt gedurende de onderzoeksfase bekeken via welke projectstructuur dit het best vorm kan krijgen. Zo wordt de rol van een eventuele kwartiermaker onderzocht.

Risico's en beheersmaatregelen

- **Complexiteit integratie regelingen** → Fasegewijze aanpak en externe expertise.
- **Beperkte tijd voor participatie** → Vroegtijdige planning en duidelijke participatieagenda.
- **Budgettaire druk** → Strakke bewaking en transparante keuzes in onderzoek.
- **Politieke en maatschappelijke verwachtingen** → Heldere communicatie en realistische scenario's.

Kosten

- Kosten beleidsvoorbereidend onderzoek worden gedekt binnen het huidige programmabudget Werk & Inkomen.
- Inzet beleidsadviseur
- Inzet Nibud voor bepalen Nijmeegse MMG en MMB
- In het eindrapport wordt een **indicatie van de kosten voor een kwartiermaker** opgenomen.

Planning

In Q1 2026 starten we met de onderzoeksfase. Zodra we weten hoe de regeling er voor Nijmegen uit zal gaan zien kunnen we een betere inschatting maken van de verdere planning richting implementatie per 2030. Deze planning zal dan ook opgeleverd worden samen met de uitkomsten van het onderzoek in Q4 2026.